

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A CINCEA

CAUZA GUTIU v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 49542/16)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

4 decembrie 2025

Această hotărâre este definitivă. Ea poate suferi modificări de formă.

© Această traducere îi aparține Direcției agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Originalul se găsește în baza de date HUDOC. Orice preluare a textului se va face cu următoarea mențiune: „Traducerea acestei hotărâri a fost efectuată de către Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova”.

În cauza Gutium v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), reunită într-un Comitet compus din:

Gilberto Felici, *Președinte*,

Diana Sârcu,

Sébastien Biancheri, *judcători*,

și Martina Keller, *Grefier adjunct al Secției*,

Având în vedere:

cererea (nr. 49542/16) împotriva Republicii Moldova, depusă la Curte la 16 august 2016 în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) de către un cetățean moldovean, dl Tudor Gutium („reclamantul”), care s-a născut în anul 1957 și locuiește în Chișinău, fiind reprezentat de către dna D. Crețu, avocat în Chișinău;

decizia de a comunica cererea Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”), reprezentat de către Agentul său la acel moment, dl O. Rotari;

observațiile depuse de către Guvernul reclamat și observațiile în replică depuse de către reclamant;

Deliberând în camera de consiliu la 13 noiembrie 2025,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

OBIECTUL CAUZEI

1. Cauza se referă la neîndeplinirea de către autorități a obligațiilor lor pozitive care rezultă din Articolul 3 din Convenție, în legătură cu investigarea relelor tratamente aplicate reclamantului de către persoane private.

2. Reclamantul a lucrat câteva zile pentru R.P. în calitate de șofer. La 19 iunie 2014, el a ajuns la locul unde R.P. stătea parcat cu vehiculul său și a solicitat plata muncii prestate. Potrivit reclamantului, în urma insistențelor sale, fiul lui R.P., R.Al., s-a apropiat de el și l-a apucat de gât. În timpul altercației, reclamantul a lovit-o accidental pe R.A., soția lui R.P. Ulterior, R.P. l-a atacat pe reclamant; împreună cu R.Al., el a târât reclamantul spre niște copaci din apropiere, unde toți cei trei membri ai familiei l-au bătut.

3. Potrivit lui R.P. și membrilor familiei sale, reclamantul era furios și a lovit-o de două ori cu pumnul în față pe R.A., după care R.P. l-a atacat pentru a-și proteja soția, lovindu-l cu pumnii și picioarele. R.Al. plecase înainte de acest incident.

4. Potrivit declarațiilor oferite poliției de către martorul G., vecinul reclamantului care trecea prin zonă la momentul evenimentelor, el a văzut o femeie (R.A.) și un bărbat mai tânăr (R.Al.) lovindu-l pe reclamant. Atunci când G. a întrebat de ce îl agresau, R.Al. a răspuns că reclamantul o lovise pe mama sa și a reacționat agresiv atunci când G. a afirmat că, în acest caz, el ar fi trebuit să cheme poliția. Ulterior, el l-a văzut pe R.P. apropiindu-se și lovindu-l de două ori pe reclamant în față, după care ultimul a căzut la pământ și a fost târât de R.P. și R.Al. spre niște copaci din apropiere, unde

toți trei l-au agresat. Reclamantul și-a pierdut cunoștința, iar când și-a revenit, i-a cerut lui G. să raporteze incidentul poliției.

5. Reclamantul a petrecut o săptămână în spital. La 8 iulie 2014, el a depus o plângere penală împotriva lui R.P., R.A. și R.Al., pentru vătămare corporală intenționată. La 10 iulie 2014, a fost inițiată o urmărire penală cu privire la aceste acuzații, în temeiul art. 152 alin. (2) din Codul penal (a se vedea paragraful 12 de mai jos). Organul de urmărire penală a audiat ambele părți ale conflictului și trei martori, inclusiv pe G. Au fost întocmite patru rapoarte medico-legale, care au constatat că reclamantul suferise fracturi la patru coaste, comotie cerebrală și echimoze în jurul ochiului stâng. Răspunzând la o întrebare adresată de către procuror, expertul a declarat că nu putea determina numărul loviturilor suferite de către reclamant, deoarece acestea fuseseră descrise prea superficial în documentele medicale eliberate de către spital. Organul de urmărire penală a calificat leziunile reclamantului ca fiind de gravitate medie, nepericuloase pentru viață, provocate de două sau mai multe persoane. Reclamantul a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și a formulat ulterior o acțiune civilă în cadrul procesului penal împotriva celor trei inculpați.

6. La 29 iulie 2014, reclamantul s-a plâns poliției că R.P. îl amenințase la telefon cu violență în legătură cu plângerea referitoare la rele tratamente, depusă la poliție. La 4 august 2014, G. s-a plâns poliției că, la 31 iulie 2014, fusese oprit pe stradă de către R.Al., care i-a oferit bani în schimbul modificării declarației sale de martor. El a solicitat să fie protejat împotriva unor asemenea influențe pe durata anchetei.

7. La 30 septembrie 2014, procurorul responsabil de caz a decis încetarea urmăririi penale în privința lui R.A. și R.Al. Pentru a ajunge la această concluzie, el s-a referit la declarațiile reclamantului, ale celor trei învinuiți, ale lui G., precum și la rapoartele medico-legale obținute. Având în vedere aceste elemente, procurorul a constatat că probele erau insuficiente pentru menținerea acuzațiilor împotriva lui R.A. și R.Al. Reclamantul a susținut că el și avocatul său nu fuseseră informați despre această decizie. La 1 octombrie 2014, R.P. a fost pus oficial sub învinuire pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 152 alin. (1) din Codul penal. În aceeași zi, el și-a recunoscut vinovăția, iar la 3 octombrie 2014 cauza a fost trimisă în judecată.

8. La 11 noiembrie 2014, reclamantul și avocatul său au fost informați că dosarul fusese transmis instanței de judecată și că li se permitea consultarea materialelor din dosar. Din aceste materiale, ei ar fi aflat despre ordonanța procurorului din 30 septembrie 2014. La 19 noiembrie 2014, avocatul reclamantului a contestat această ordonanță. Plângerea a fost transmisă spre examinare instanței de fond, împreună cu cauza penală împotriva lui R.P.

9. La 28 aprilie 2015, R.P. a fost condamnat în cadrul unei proceduri simplificate, în care și-a recunoscut pe deplin vinovăția. Având în vedere gravitatea prejudiciului cauzat reclamantului și faptul că el fusese anterior condamnat și sancționat cu amendă, instanța l-a condamnat la trei ani și patru luni de închisoare, cu suspendarea executării pedepsei și stabilirea unui termen de probațiune de doi ani. R.P. a fost obligat, de asemenea, să

achite reclamantului despăgubiri pentru prejudiciul material cauzat (5.843 de lei moldovenești (MDL) (echivalentul a 290 de euro (EUR) la acea dată)) și 3.500 MDL (174 EUR) pentru costuri și cheltuieli. Referitor la pretenția reclamantului cu privire la acordarea sumei de 100.000 MDL cu titlu de prejudiciu moral, instanța i-a acordat 5.000 MDL (248 EUR).

10. În replică la plângerea reclamantului împotriva ordonanței procurorului din 30 septembrie 2014, instanța a constatat că, odată ce urmărirea penală fusese în mod legal încetată în privința unei persoane, aceasta putea fi redeschisă numai în cazul existenței unor fapte noi sau recent descoperite, ori dacă ar fi existat un viciu fundamental în procedurile anterioare, susceptibil să influențeze soluția pronunțată pe caz. Deoarece nu erau prezente fapte noi sau vicii procedurale, urmărirea penală nu putea fi redeschisă în privința lui R.A. și R.Al.

11. Această hotărâre judecătorească a fost, în mare parte, menținută de către Curtea de Apel Chișinău la 2 octombrie 2015, și de către Curtea Supremă de Justiție la 12 aprilie 2016. Pedepșa aplicată lui R.P. a fost redusă la 160 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

DREPTUL INTERN RELEVANT

12. În conformitate cu art. 152 alin. (1) din Codul penal, în vigoare la data evenimentelor, vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmări grave, precum pierderea funcției unor organe, se pedepsea cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani.

Potrivit art. 152 alin. (2) din același Cod, aceleași fapte săvârșite, *inter alia*, de două sau mai multe persoane, se pedepsea cu închisoare de la 5 la 7 ani.

APRECIEREA CURȚII

PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

13. Reclamantul s-a plâns, în temeiul Articolelor 6 și 13 din Convenție, de existența mai multor deficiențe în investigarea relor tratamente la care a fost supus. Fiind stăpână asupra calificării juridice care trebuie dată circumstanțelor cauzei (a se vedea, de exemplu, *S.M. v. Croația* [MC], nr. 60561/14, § 243, 25 iunie 2020), Curtea va examina această plângere din perspectiva respectării de către autorități a Articolului 3 din Convenție, care prevede următoarele:

Articolul 3

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

14. Curtea constată că această plângere nu este vădit nefondată, în sensul Articolului 35 § 3 lit. (a) din Convenție, nici inadmisibilă din orice alte motive. Prin urmare, ea trebuie declarată admisibilă.

15. Principiile generale privind obligațiile pozitive ale autorităților prevăzute de Articolul 3 din Convenție, în legătură cu investigarea acuzațiilor de rele tratamente aplicate de către persoane private, au fost rezumate în cauza *X și alții v. Bulgaria* ([MC], nr. 22457/16, §§ 184-192, 2 februarie 2021).

16. Guvernul a susținut că autoritățile au întreprins toate măsurile rezonabile pentru a investiga pe deplin cauza, prin audierea părților implicate în conflict și a trei martori, dispunerea a patru expertize medico-legale și organizarea mai multor confruntări. El a prezentat o scrisoare expediată reclamantului la 30 septembrie 2014, prin care era informat că urmărirea penală împotriva lui R.A. și R.Al. fusese încetată, precum și o copie a registrului corespondenței de ieșire al procuraturii, în care se menționa că o copie a respectivei ordonanțe fusese transmisă reclamantului.

17. Curtea observă că, deși autoritățile au fost informate despre relele tratamente suferite de către reclamant imediat după incidentul din 19 iunie 2014 (a se vedea paragraful 4 de mai sus), ele au inițiat o anchetă abia după două zile de la depunerea unei plângeri penale oficiale, la 8 iulie 2014. În plus, se observă că procurorul a considerat important să stabilească numărul loviturilor suferite de către reclamant, deoarece a inclus o întrebare specifică în acest sens în lista de întrebări adresate expertului (a se vedea paragraful 5 de mai sus). Cu toate acestea, expertul a trebuit să se bazeze pe descrierea insuficientă a leziunilor reclamantului furnizată de către medicii spitalului, în lipsa unei examinări urgente de către un medic legist, care să asigure probe de o calitate acceptabilă. De asemenea, părțile nu au fost de acord cu privire la faptul dacă reclamantul sau avocatul său recepționaseră în mod efectiv scrisoarea procurorului care îl informa despre încetarea urmăririi penale împotriva lui R.A. și R.Al. și, prin urmare, dacă reclamantul a fost suficient implicat în anchetă.

18. Cu toate acestea, Curtea se va concentra pe o altă chestiune în prezenta cauză, și anume dacă procuratura și instanțele au dat dovadă de o indulgență excesivă. Curtea observă că, inițial, trei persoane au fost acuzate de agresarea reclamantului. Totuși, la 30 septembrie 2014, urmărirea penală a fost încetată în privința a două dintre ele. Trebuie reamintit că, la desfășurarea unei anchete referitoare la rele tratamente, autoritățile trebuie întotdeauna să depună un efort serios pentru a stabili ce s-a întâmplat și nu trebuie să se bazeze pe concluzii pripite sau neîntemeiate pentru a închide investigația (a se vedea *Bouyid v. Belgia* [MC], nr. 23380/09, § 123, CEDO 2015, și *X v. Bulgaria*, pre-citată, § 185). Deși procurorul s-a bazat pe o descriere a probelor din dosar, el nu a explicat în ce mod acele probe susțineau decizia sa. Dimpotrivă, declarația martorului G., menționată în acea ordonanță, îi incrimina în mod direct pe toți cei trei acuzați, iar procurorul nu a indicat nicio probă care să contrazică acest martor sau să-i pună la îndoială credibilitatea, cu excepția declarațiilor acuzaților. Prin

urmare, ordonanța din 30 septembrie 2014 pare a fi neîntemeiată și lipsită de suport probatoriu sau de argumente solide.

19. La rândul lor, atunci când au fost chemate să examineze legalitatea acestei ordonanțe, instanțele au eșuat să facă acest lucru, bazându-se în esență pe principiul *non bis in idem* (a se vedea paragraful 10 de mai sus) pentru a respinge contestația reclamantului. Cu toate acestea, Curtea a avut deja ocazia să constate că o ordonanță a procurorului de încetare a unei anchete nu poate fi considerată o „decizie definitivă”, atât timp cât împotriva acesteia poate fi formulată o cale ordinară de atac în fața instanțelor (*O.R. și L.R. v. Republica Moldova*, nr. 24129/11, §§ 75 și 76, 30 octombrie 2018). Reclamantul a formulat o cale ordinară de atac, care nu a fost considerată tardivă, împiedicând astfel ordonanța procurorului să devină definitivă.

20. Curtea observă în continuare că încetarea urmăririi penale împotriva lui R.A. și R.Al. a avut un efect suplimentar asupra procedurilor principale împotriva lui R.P.: deoarece agresarea reclamantului nu mai era considerată ca fiind comisă de către două sau mai multe persoane, învinuirea împotriva lui R.P. a fost calificată în final potrivit art. 152 alin. (1), și nu art. 152 alin. (2) din Codul penal. În timp ce prima dintre aceste dispoziții prevedea o alternativă între o pedeapsă cu închisoarea și munca neremunerată în folosul comunității, cea de-a doua prevedea exclusiv pedeapsa cu închisoarea. În final, el a fost condamnat la muncă neremunerată în folosul comunității. Curtea reiterează că, deși nu există o obligație absolută ca toate urmăririle penale să se finalizeze cu o condamnare sau cu o anumită pedeapsă, instanțele naționale nu trebuie, în nicio circumstanță, să fie dispuse să permită ca atacuri grave asupra integrității fizice și psihice să rămână nepedepsite sau ca infracțiuni grave să fie sancționate prin pedepse excesiv de blânde. Prin urmare, aspectul important pe care Curtea trebuie să-l examineze este dacă și în ce măsură se poate considera că instanțele, la pronunțarea soluției lor, au supus cauza unei examinări atente, astfel încât efectul disuasiv al sistemului judiciar existent și importanța rolului pe care acesta trebuia să-l joace în prevenirea încălcărilor interdicției relor tratamente să nu fie subminate (a se vedea *Armani Da Silva v. Regatul Unit* [MC], nr. 5878/08, § 285, 30 martie 2016, și *Sabalić v. Croația*, nr. 50231/13, § 97, 14 ianuarie 2021).

21. Curtea consideră că pedeapsa aplicată în final lui R.P. (160 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității) pentru fapte care au cauzat vătămări corporale atât de grave precum cele suferite de către reclamant, coroborată cu absența unei anchete efective cu privire la pretensele acțiuni ale lui R.A. și R.Al. și cu quantumul relativ redus al despăgubirilor acordate pentru prejudiciul moral suferit de către reclamant, este incompatibilă cu obligațiile menționate în paragraful precedent.

22. În consecință, a avut loc o încălcare a Articolului 3 din Convenție.

APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

23. Reclamantul nu a prezentat pretențiile pentru satisfacție echitabilă în termenul stabilit de către Curte. În consecință, Curtea consideră că nu se impune acordarea unei sume cu acest titlu. Cu toate acestea, Curtea observă că, potrivit dreptului intern aplicabil, reclamantul are dreptul de a solicita redeschiderea procedurilor interne în baza prezentei hotărâri, în special în ceea ce privește acțiunea sa civilă având ca obiect acordarea de despăgubiri pentru prejudiciul cauzat.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE:

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a Articolului 3 din Convenție.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 4 decembrie 2025, în conformitate cu Articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Martina Keller
Grefier adjunct al Secției

Gilberto Felici
Președinte